

Затверджую:

Президент
Міжнародного Благодійного Фонду

«Карітас України»

Т. Ставничи

01.07.2024р.

(дата)

ПОЛІТИКА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ТА ШАХРАЙСЬКИМ ДІЯМ

1. Мета Політики

- 1.1. Міжнародний Благодійний Фонд «Карітас України» (надалі – «**Карітас України**»), що у своїй структурі об'єднує національні офіси в м. Києві та м. Львові та мережу місцевих організацій, розташованих в різних регіонах України (далі – **Організації-члени мережі Карітасу України**), керується найвищими етичними цінностями, вимогами чинного законодавства України та міжнародних стандартів (в тому числі гуманітарних), рішуче засуджує всі прояви корупції, шахрайства, легалізації незаконних доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму, інші протиправні практики та прагне нівелювати будь-які пов'язані ризики у своїй діяльності.
- 1.2. Політика протидії корупції та шахрайським діям (надалі – «**Політика**») розроблена з метою впровадження комплексної та ефективної системи запобігання і протидії корупції та шахрайству в мережі Карітасу України, що спрямована на:
- сприяння розвитку культури прозорості, доброчесності, забезпечення, високих етичних і професійних стандартів діяльності Персоналу й Афілійованих осіб;
 - забезпечення дотримання чинного законодавства України та міжнародних стандартів у зазначеній сфері, а також договірних та інших зобов'язань Карітасу України;
 - забезпечення захисту коштів, майна і репутації Карітасу України від корупційних і шахрайських дій;
 - забезпечення гарантій належного використання благодійних пожертв і грантів, а також підзвітності перед Персоналом, Афілійованими особами та бенефіціарами мережі Карітасу України;
 - впровадження превентивних антикорупційних і антишахрайських механізмів задля ефективного запобігання таких зловживань;
 - визначення зобов'язань і відповідних процедур Карітасу України для виявлення і реагування на потенційні випадки корупції та шахрайства;
 - встановлення ефективної комунікації з питань запобігання і протидії шахрайству і корупції в мережі Карітасу України;
 - формування культури повідомлення про можливі факти корупційних і шахрайських зловживань, а також захист викривачів.
- 1.3. Важливим елементом ефективної системи попередження і протидії корупції та шахрайства є вжиття заходів із запобігання і врегулювання конфлікту інтересів, що в багатьох випадках є передумовою корупційних, шахрайських та інших протиправних практик. У зв'язку з цим Карітас України запровадив систему запобігання і врегулювання конфлікту інтересів відповідно до Політики запобігання конфлікту інтересів.
- 1.4. Політика розроблена відповідно до Статуту Карітасу України, політик та процедур системи Убезпечення у мережі Карітасу України, інших внутрішніх документів, чинного законодавства України, зокрема, але не винятково, Кримінального кодексу України та Закону України «Про запобігання корупції», і відповідних міжнародних стандартів¹.
- 1.5. Карітас України зобов'язується співпрацювати з організаціями та партнерами, які дотримуються вимог антикорупційного законодавства і законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Питання щодо виявлення, запобігання, стримування сприяння та несвідомої підтримки фізичних і юридичних осіб/груп/організацій, пов'язаних з тероризмом, в процесі діяльності Карітасу України

¹ Включно з Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції (ратифікована Законом України від 18.10.2006 № 251-V), Цивільною конвенцією про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 16.03.2005 № 2476-IV), Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 18.10.2006 № 252-V).

врегульовані Політикою та процедурами перевірки на співпрацю з терористичними організаціями.

- 1.6. Карітас України у своїй діяльності дотримується режиму економічних санкцій, встановлених в Україні відповідно до законодавства України, та на міжнародному рівні, зокрема, згідно з рішеннями ООН, ЄС, США.

2. Нетерпимість до корупції та шахрайства

- 2.1. Карітас України дотримується підходу нульової толерантності² та не допускає будь-яких корупційних та шахрайських зловживань у роботі мережі. Карітас України зобов'язується відноситись з належною увагою, серйозністю і відповідальністю до будь-яких звинувачень у корупції та шахрайстві щодо Персоналу, Афілійованих осіб та бенефіціарів і прагне, зі свого боку, застосовувати відповідні й ефективні процедури згідно з цією Політикою для розслідування і реагування у кожному окремому випадку.

3. Сфера застосування

- 3.1. Політика застосовується безпосередньо до всіх працівників Карітасу України, включно з усіма особами, які працюють в Карітасі України на умовах звичайного трудового договору, членами правління, волонтерами, стажерами та студентами, які проходять практику (надалі – **Персонал**).
- 3.2. Карітас України очікує, що всі партнерські організації і їх персонал, донори проєктів, консультанти, підрядники та/або будь-які родичі, треті фізичні та/чи юридичні особи, що беруть участь або можуть брати участь в закупівлі робіт, товарів і послуг для Карітасу України (надалі – **Афілійовані особи**), ознайомляться та будуть дотримуватися цієї Політики. Карітас України має право здійснити всі необхідні дії для усунення впливу/залучення Афілійованих осіб у випадку порушення вимог цієї Політики.
- 3.3. Карітас України застосовує цю Політику у всіх відносинах з Афілійованими особами, бенефіціарами та будь-якими третіми особами, очікуючи взаємної доброчесності, прозорості, відмови від корупції, шахрайства, зловживання отриманою допомогою та інших протиправних практик з їхнього боку.
- 3.4. Політика застосовується в будь-якому місці та в будь-який час, що включає робочі і неробочі години (в тому числі відпустки), на робочому місці та поза ним, на території України, а також за кордоном.
- 3.5. Організації-члени мережі Карітасу України затверджують власні політики протидії корупції та шахрайським діям, що повинні узгоджуватися з цією Політикою. В разі відсутності власної політики протидії корупції та шахрайським діям, під час виконання програм і проєктів спільно з Карітасом України, Організації-члени мережі Карітасу України беруть зобов'язання і гарантують дотримуватися цієї Політики.
- 3.6. У випадку, якщо за договором з донорською організацією передбачаються більш високі стандарти щодо протидії корупції та шахрайським діям, Персонал, залучений до реалізації такого проєкту/програми, зобов'язаний дотримуватися умов, визначених у відповідному договорі.

4. Визначення корупції і шахрайства

²Нульова толерантність - політика повного і своєчасного розслідування та застосування заходів впливу у всіх випадки корупції, незалежно від того, наскільки вони незначні.

- 4.1. Корупція³ за загальним визначенням є зловживанням владою (довіреними повноваженнями) з метою отримання приватної вигоди⁴.
- 4.2. Корупція охоплює як прийняття, так і виплату хабарів та інші форми⁵ активної чи пасивної неправомірної поведінки, зокрема, але не виключно: хабарництво (активне і пасивне), фаворитизм (блат), відмивання грошей, відкат, вимагання, розкрадання (розтрата), корупція відносно подарунків⁶. Карітас України також розглядає як корупційні дії всі форми свідомого нецільового використання доручених коштів всупереч угодам з Афілійованими особами.
- 4.3. Корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність⁷.
- 4.4. Шахрайство - заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою⁸. Шахрайство може включати, серед іншого, незаконне привласнення готівки чи інших активів (наприклад, через шахрайські вимоги або виплати, шахрайські постачання або фальсифікацію документів обліку товарів/послуг/робіт), або навмисне спотворення, пропуск, знищення інформації.
- 4.5. Шахрайство може набувати різноманітних форм, зокрема, але не виключно: (1) неправомірна діяльність, що призводить до виникнення фактичних або можливих збитків у мережі Карітасу України (включаючи розкрадання коштів, товарів чи іншого майна, нецільове використання майна); (2) навмисна фальсифікація, приховування, знищення або використання фальсифікованої документації; (3) розкриття конфіденційної та захищеної інформації, неналежне використання інформації.
- 4.6. Шахрайство та корупція не обов'язково означають негайну фінансову вигоду для особи/осіб, які вчиняють такі зловживання, але можуть завдати фінансової, майнової чи репутаційної шкоди Карітасу України, Афілійованим особам, в тому числі донорським організаціям, бенефіціарам.

5. Оцінка ризиків корупції та шахрайства

- 5.1. Карітас України оцінює потенційні ризики корупції та шахрайства враховуючи особливості статутної діяльності Карітасу України відповідно до внутрішніх документів і чинного законодавства України.
- 5.2. Карітас України прагне забезпечувати нетерпимість до корупції та шахрайства у всіх сферах, що можуть зумовлювати підвищені ризики, в тому числі в частині співпраці з державними

³ Згідно з Законом України «Про запобігання корупції», корупцією є використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

⁴ Боротьба з корупцією: колективні дії. Робоча група мережі глобального договору ООН в Україні в рамках антикорупційної програми : <https://globalcompact.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/ac-publication-2021.pdf>

⁵ Форми корупції. Антикорупційна енциклопедія. Офіс доброчесності НАЗК. URL:

<https://prosvita.nazk.gov.ua/encyclopedia/formy-koruptsiyi>

⁶ Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції») Політика Карітасу України щодо подарунків визначається п. 4.2. Політики запобігання конфлікту інтересів.

⁷ Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

⁸ Кримінальний кодекс України, ст. 190

службовцями, представниками держаних органів і посадовцями місцевого самоврядування⁹, а також при використанні інформаційно-комунікаційних технологій.

6. Зобов'язання

- 6.1** Персонал і Афілійовані особи, які діють від імені та/або в інтересах Карітасу України зобов'язані вживати всіх необхідних заходів, щоб запобігати й протидіяти корупції та шахрайству, повідомляти про будь-які можливі факти таких порушень, а також утримуватись від участі в корупційних і шахрайських зловживаннях, зокрема:
- 1) ознайомитися з положеннями цієї Політики, пройти обов'язкове навчання по Убезпеченню та підписати заяву про ознайомлення з політиками та процедурами системи Убезпечення у мережі Карітасу України відповідно до Політики Убезпечення;
 - 2) утримуватися від використання службових повноважень чи будь-яких можливостей, зумовлених займаною посадою, для отримання неправомірної вигоди для себе або інших осіб, включаючи неправомірне використання майна або коштів Карітасу України;
 - 3) уникати будь-яких відносин і ситуацій, що можуть включати корупційні/шахрайські зловживання чи викликати відповідні підозри;
 - 4) працювати або співпрацювати, таким чином, щоб максимально запобігти випадкам корупції/шахрайства, забезпечуючи дотримання чітких правил та прозорого адміністрування всіх операційних процесів у роботі, усвідомлюючи постійний ризик виникнення корупції, шахрайства та конфлікту інтересів у повсякденній роботі;
 - 5) сприяти поширенню принципу нульової толерантності та викоріненню корупції та шахрайства поза робочим середовищем.
- 6.2.** Персоналу та Афілійованим особам, які діють від імені й/або в інтересах Карітасу України, категорично заборонено:
- 1) прямо чи опосередковано пропонувати, обіцяти, надавати, одержувати, приймати або погоджуватися прийняти чи вимагати неправомірну вигоду, у тому числі якщо вона надається (отримується) з метою стимулювання, забезпечення неправомірної переваги для співробітника особисто чи Карітасу України загалом;
 - 2) надавати/отримувати винагороду (в тому числі від бенефіціарів) за спрощення формальностей¹⁰, незалежно від її розмірів;
 - 3) пропонувати подарунки державним службовцям і представникам державної влади, донорам, партнерам чи будь-яким іншим особам, їх працівникам/представникам, а також їхнім близьким особам, в тому числі членам сім'ї та родичам, з метою впливу на процес прийняття рішень, спрощення формальностей, або з розрахунком отримати послугу у відповідь.
- 6.3.** Персоналу Карітасу України дозволяється приймати/пропонувати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, якщо вартість таких подарунків одноразово не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на день прийняття подарунка, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на 1 січня року, в якому прийнято подарунки. Політика Карітасу України щодо подарунків визначається п. 4.2. Політики запобігання конфлікту інтересів.

⁹ Включно з усіма суб'єктами, зазначеними в ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»

¹⁰ Винагорода за спрощення формальностей – неофіційна винагорода у вигляді суми грошей або подарунка, яка виплачується для полегшення або прискорення бюрократичних процедур, які в будь-якому випадку будуть виконані. Метою такої винагороди є прискорення процесу прийняття рішення, спрощення бюрократичних процедур; зменшення вимог до оформлення документів, необхідних для прийняття рішення, створення інших неправомірних сприятливих умов для прийняття позитивного рішення.

- 6.4. Керівництво Карітасу України та директори Організацій-членів мережі Карітасу України повинні сприяти протидії корупції та шахрайства на всіх рівнях, вживати заходів задля запобігання будь-яких випадків шахрайства або корупції та належного їх розгляду згідно з Процедурою розгляду звернень чутливого характеру та надання зворотного зв'язку.

7. Заходи для попередження та протидії корупції і шахрайству

- 7.1. З метою попередження корупції та шахрайства у мережі Карітасу України застосовуються такі заходи:
- 1) обов'язкове ознайомлення Персоналу та Афілійованих осіб з політиками й процедурами системи Убезпечення Карітасу України;
 - 2) встановлення чітко визначених функцій персоналу та ієрархії підпорядкування;
 - 3) підвищення обізнаності персоналу щодо розпізнавання ознак можливої корупції та шахрайства;
 - 4) забезпечення ведення обліку всіх доходів і витрат, а також надходжень, рахунків-фактур та підтверджуючих документів (первинних документів);
 - 5) здійснення та виконання внутрішнього фінансового контролю;
 - 6) проведення системного внутрішнього аудиту для перевірки фінансової діяльності та дотримання затверджених політик та процедур у мережі Карітасу України;
 - 7) обмеження та суворий контроль доступу до конфіденційної інформації;
 - 8) інформування Персоналу щодо відповідального використання інформаційно-комунікаційних технологій;
 - 9) обов'язкові належні перевірки Персоналу й Афілійованих осіб, в тому числі на співпрацю з терористичними організаціями відповідно до Політики та процедур перевірки на співпрацю з терористичними організаціями;
 - 10) проведення процедур закупівлі згідно з Положенням про закупівельні процедури товарів та послуг з врахуванням встановлених лімітів закупівель, що повинні оформлюватися відповідними протоколами;
 - 11) дотримання чіткої матриці затвердження запитів на оплату при ініціації платежів згідно з процедурою закупівель у кожній Організації-члені мережі Карітасу України;
 - 12) утримання від укладення будь-яких угод, меморандумів та інші правочинів з особами, щодо яких є сумніви стосовно походження та призначення грошових коштів, які підлягають отриманню або сплаті;
 - 13) включення до всіх угод/договорів/меморандумів, які укладаються Карітасом України з Афілійованими особами, застереження про дотримання вимог системи Убезпечення, включно з вимогами цієї Політики.
- 7.2. Норми та вимоги Політики застосовуються Карітасом України при здійсненні закупівельних процедур робіт, товарів, послуг. Відповідно до Положення про закупівельні процедури товарів та послуг МБФ «Карітас України» всі Афілійовані особи, які є постачальниками/підрядниками, погоджуються дотримуватися вимог Кодексу поведінки для постачальників і підрядників Карітасу України, яким, зокрема, передбачено заборону незаконних платежів, корупції, підтримки тероризму.
- 7.3. Кожен постачальник/підрядник товарів чи послуг в рамках тендерної процедури проходить Due diligence процедуру, що складається з трьох етапів: (1) санкційна перевірка; (2) перевірка на Youcontrol; (3) Reference перевірка. За результатами Due diligence процедури формуються рекомендації щодо ризиків співпраці з кожним окремим постачальником/підрядником. У разі, якщо в ході перевірок будуть виявлені судові впровадження, відповідальні працівники звертаються до юристів для ретельної перевірки і рекомендацій щодо потенційних ризиків.
- 7.4. Карітас України може відмовити учаснику в участі у процедурі закупівлі згідно з підставами, передбаченими Законом України «Про публічні закупівлі».

- 7.3. Для запобігання корупції та шахрайства Карітас України на постійній основі вживає можливих заходів, які унеможливають:
- ведення обліку витрат, які не існують;
 - відображення зобов'язань, об'єкт яких неправильно ідентифікований;
 - використання фальсифікованих документів;
 - навмисне знищення бухгалтерської документації раніше строків, передбачених законодавством.
- 7.4. Персонал підтверджує своє ознайомлення з Політикою офіційною заявою і підписом на момент працевлаштування або зарахування до складу Персоналу. У всіх випадках, коли особи з числа Персоналу Організацій-членів мережі Карітасу України мають питання щодо корупції/шахрайства, вони зобов'язані звернутися за поясненнями до представника Департаменту управління персоналом (HR) / безпосереднього керівника / ОБВСУ.

8. Повідомлення про корупційні та шахрайські зловживання і відповідні процедури

- 8.1. Особа, яка дізналась про корупцію/шахрайство або має підозру щодо корупційних і/чи шахрайських зловживань з боку Персоналу, Афілійованих осіб чи бенефіціарів повинна повідомляти про них протягом 24 годин з моменту, коли дізналася чи повинна була дізнатися про такі зловживання, через встановлені канали зворотного зв'язку:
- ✓ електронною поштою: feedback@caritas.ua;
 - ✓ онлайн формою на сайті Карітасу України;
 - ✓ дзвінком на гарячу лінію Карітасу України;
 - ✓ особисто ОБВСУ.
- 8.2. Повідомлення щодо корупційних і/чи шахрайських зловживань, подані через визначені у п. 8.1. Політики канали зворотного зв'язку розглядатимуться згідно з Процедурою розгляду звернень чутливого характеру та надання зворотного зв'язку.
- 8.3. Карітас України проводить розслідування щодо фактів порушення цієї Політики відповідно до затвердженої Процедури проведення розслідування у випадку порушення норм системи Убезпечення.
- 8.4. Будь-яка особа, яка повідомляє про факт чи підозру щодо корупційного/шахрайського зловживання чи порушення цієї Політики, повинна діяти добросовісно і мати достатні підстави вважати, що подана інформація є правдивою.
- 8.5. У всіх випадках отримання повідомлення щодо корупційних і/або шахрайських дій третіх осіб, які не входять до числа Персоналу та Афілійованих осіб Карітасу України, застосовується процедура перенаправлення згідно зі Стандартними операційними процедурами для перенаправлення бенефіціара.
- 8.6. У всіх випадках підтвердження факту корупційного/шахрайського зловживання Карітас України зобов'язаний приймати рішучих і своєчасних заходів оперативного реагування для зупинення протиправних дій/бездіяльності й застосування заходів впливу/відповідальності (наприклад, відсторонення від виконання обов'язків, дисциплінарна відповідальність).

9. Захист викривачів¹¹

¹¹ Викривачі - люди, які інформують про корупційні операції та іншу незаконну, аморальну поведінку, свідками чи викривачами яких вони стали.

- 9.1. Карітас України забороняє застосовувати репресивні заходи проти будь-якої особи, яка повідомила про підозру щодо корупції й/або шахрайства. Категорично не допускається дискримінація, цькування або переслідування особи, яка повідомила про підозру щодо корупції й/або шахрайства відповідно до цієї Політики. Будь-яка особа, яка повідомила про підозру щодо корупції й/або шахрайства, і у зв'язку з чим щодо неї застосовані репресивні заходи, присутня дискримінація, цькування чи переслідування повинна заявити про порушення системи Убезпечення через канали зворотного зв'язку відповідно до п. 8.1. цієї Політики.

10. Відповідальність

- 10.1. Усі особи, які працюють у мережі Карітасу України, і особливо керівники, несуть відповідальність за захист робочого середовища від корупційних і шахрайських зловживань. У разі виявлення порушень вимог цієї Політики Персонал несе відповідальність відповідно до Статуту, політик і процедур системи Убезпечення, внутрішніх документів Карітасу України та норм чинного законодавства України.
- 10.2. Доведене свідоме і навмисне порушення Персоналом мережі Карітасу України положень цієї Політики є підставою для дисциплінарної відповідальності, яка передбачена Кодексом законів про працю України та Правилами внутрішнього трудового розпорядку Карітасу України.
- 10.3. Збитки та шкода, завдані Карітасу України внаслідок корупційних і шахрайських зловживань, а також інших можливих порушень цієї Політики, підлягають відшкодуванню особою, яка вчинила відповідне порушення в установленому законом порядку.
- 10.4. Персонал, Афілійовані особи, Бенефіціари за вчинення правопорушень, які містять доведені факти корупції та шахрайства, можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності у встановленому Кримінальним кодексом України порядку.
- 10.5. Контроль за дотриманням цієї Політики та, зокрема, щодо застосувань заходів попередження й протидії корупції і шахрайству здійснюють:
- керівники відповідних структурних підрозділів та Президент – щодо працівників, які працюють в Організаціях-членах мережі Карітасу України на умовах звичайного трудового договору, волонтерів, стажерів і студентів, які проходять практику;
 - Загальні Збори – щодо членів органів управління.

11. Захист інформації та конфіденційність

- 11.1. Карітас України зобов'язаний застосовувати найвищий рівень захисту під час обробки персональних даних. Інформація, отримана в повідомленні про підозру чи факт корупційних зловживань і/чи шахрайства, а також під час розгляду звернень чутливого характеру і розслідувань, повинна оброблятися відповідно до вимог чинного законодавства України та Політики конфіденційності та захисту персональних даних.

12. Прикінцеві положення

- 12.1. Ця Політика є оновленою редакцією Політики протидії корупції та шахрайським діям Карітасу України, затвердженої 09.06.2022 р.
- 12.2. Всі зміни та доповнення до цієї Політики вносяться шляхом викладення її в новій редакції. Після затвердження нової редакції Політики, попередня втрачає чинність.
- 12.3. Після затвердження ця Політика надається для ознайомлення всім особам, що входять до числа Персоналу на дату затвердження.

- 12.4.** Політика нерозривно пов'язана з іншими політиками Карітасу України, зокрема Політиками та процедурами системи Убезпечення Карітасу України.
- 12.5.** Дана Політика набуває чинності з першого числа місяця наступного за місяцем, у якому відбулось її затвердження.

